

Parshotam Lal, etc. v. The State of Punjab, etc. (Sharma, J.)
 ਐ.ਈ.ਐੱਮ. ਆਰ., ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ (1975)2

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ
 ਐੱਮ. ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.
 ਪਰਸੋਤਮ ਲਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ
 ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ.,—ਜਵਾਬਦਾਰ

1972 ਦਾ ਸੀ. ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 2570

9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1973

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ (1911 ਦਾ III)-ਸੈਕਸ਼ਨ 12-ਏ। 12-ਸੀ ਅਤੇ 12-ਈ—ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਤੀਜੀ ਸੋਧ ਨਿਯਮ (1972)- ਨਿਯਮ 2 ਅਤੇ 3- ਬਰਾਬਰ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ- ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਲਈ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਟ ਕੱਢਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਨਵੀਨਰ- ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਾ _____ 12-ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ- ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਨਵੀਨਰ ਦੇ ਨੁਕਸਦਾਰ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ - ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ - ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸਹਿ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਸਲ ਚੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। . ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਟੀਆਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਈ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਲਾਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। . (ਪਰਾ ੨)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਤੀਜੇ ਸੋਧ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਉਪ-ਨਿਯਮ (11) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। 1972 ਤਾਂ ਹੀ ਜੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 'ਫੇਲ ਟੂ ਕੋ-ਆਪਟ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 3(2) ਅਤੇ 3(3) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਨਵੀਨਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 12-ਏ, 12-ਬੀ ਅਤੇ 12-ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰੋਸੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਵੇ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ

ਵਿਵਾਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਨਵੀਨਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ

Parshotam Lal, etc. v. The State of Punjab, etc. (Sharma, J.)

ਡਿਊਟੀ ਜੇਕਰ ਕਨਵੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਦਾਰ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

(ਪਰਾ 3)।

226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ/ਕਿਊ ਵਾਰੰਟੋ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰ: 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਬੰਗਾ ਦੇ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੂ ਨਾ ਚੁਕਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਸਸੀ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਓਪੀ ਗੋਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਪੀਐਸ ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ 5 ਤੋਂ 10।

ਜਵਾਬ 1 ਅਤੇ 2 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ.—(1) ਇਹ ਫੈਸਲਾ 1972 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2570 ਅਤੇ 1972 ਦੇ 3738 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਬੰਗਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 18 ਜੂਨ, 1972 ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 7 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਲਮੀਕੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਏ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸਨੂੰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੁਹਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਵਸ੍ਰੀ ਬਚੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੁਣੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਸੀ ਅਧੀਨ ਪਿਛੜੇ ਵਾਰਡ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਆਪਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਦੋ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੋਟਿੰਗ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ

ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ Shmt. ਦਲਜੀਤ ਨੂੰ 8 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਮੀ. ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਨਮਾਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਨ ਲਤਾ ਨੂੰ 6-6 ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ Shmt. ਦਲਜੀਤ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੀਟ ਲਈ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹਿ-ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਸੀਟ ਲਈ, ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਬਰਾਬਰ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਪਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਈ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਗੁਨਮਾਲਾ ਨੇ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਗੁਨਮਾਲਾ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਨਵੀਨਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲਾਟ ਕੱਢਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਇ (1) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਸਲ ਚੋਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਟਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਟੀਆਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਨਕ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਨਮਾਲਾ ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾਟ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਨਮਾਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਲਤਾ ਅਤੇ ਵਿਜੇਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ।

, (3) ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਠਾਇਆ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ, ਨਿਵਾਸੀ ਪੰਡਿੱਟ ਨੰਬਰ 4, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ 7 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਹਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੋ-ਆਪਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਮਿਊਂਸਪਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ (ਤੀਜੀ ਸੋਧ) ਰੂਲਜ਼, 1972 ਦੇ ਨਿਯਮ 3(2) ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੋਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ . ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ

(1) 1972 CLJ 923

ਪਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਲ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ (ਸ਼ੰਨਾ, ਜੇ.)

ਸ੍ਰੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਰਾਮ, ਜੋ ਕਿ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ, ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਗਲਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਸ੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਿਉਂਸਪਲ ਚੋਣ (ਤੀਜੀ ਸੋਧ) ਨਿਯਮ, 1972 ਦਾ ਨਿਯਮ 2, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"ਮਿਉਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 2 ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ (i) ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ 'ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ' ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਅਤੇ ਅਸਲ ਚੋਣ ਬਰਾਬਰ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਚੋਣ ਵਿੱਚ, ਪੂਰਾ ਵੋਟਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਇੱਕ ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਕਾਲਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਗੁਪਤ ਬੈਲਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਆਪਹੁਦਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਕਨਵੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਿਉਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕਨਵੀਨਰ ਕੋ-ਆਪਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਰਗ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਰਾਮ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੁਣੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਨਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਏ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਜੇ ਵੀ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ 68 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਚੋਣ ਤੀਜੀ ਸੋਧ ਨਿਯਮ, 1972 ਦੇ ਨਿਯਮ 3, ਉਪ-ਨਿਯਮ (11) ਦੇ ਤਹਿਤ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਹੈ: -

“3(11) ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1), ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਅਧੀਨ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 12-ਏ, 12-ਬੀ ਅਤੇ 12-ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਚੁਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਪ- ਨਿਯਮ (6) ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮ (7), ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਕਨਵੀਨਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸੱਤ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰੇਗਾ।

'ਫੋਲ ਟੂ ਕੋ-ਆਪਟ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੋ-ਆਪਟ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਦੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਨਵੀਨਰ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (ਐਚ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ 3। ਨਿਯਮ 3(2) ਅਤੇ 3(3) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਕਨਵੀਨਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 12-ਏ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ 12-ਬੀ ਅਤੇ 12-ਸੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ। ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਨਵੀਨਰ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਕੀਮ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਲ 1972 ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਚੋਣ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਨਵੀਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨੁਕਸਦਾਰ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦੋਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਇੱਕ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 'ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਿਊਂਸੀਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਬੰਗਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 12-ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਲਾਗਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ।

(4) 1972 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 3738 ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਸਹਿ-ਵਿਕਲਪ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ ਬੈਲਟ ਪੇਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਿਤਰਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਨਵੀਨਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਵਿਧੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰ: 5 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵੋਟਾਂ ਨਾ ਪੈਣ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੋਟਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ।

(5) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, 1972 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 2570 ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾਟ ਕੱਢਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਨਮਾਲਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਲਤਾ। 1972 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 3738 ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ . ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

(2) 1972 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 456 20 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1972

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ

Parshotam Lai, etc. v. The State of Punjab, etc. (Sharma, J.)

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ